

Et handlekraftig kontrollutvalg er viktig
for å sikre demokratisk innsyn og kontroll

Årsplan 2020

Kontrollutvalget Øyer
kommune

Kontrollutvalget Øyer kommune

INNHold

1	INNLEDNING.....	2
2	KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING	2
3	KONTROLLUTVALGETS HOVEDFOKUS I 2020.....	3
3.1	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon	3
3.2	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon.....	3
3.3	Oppgaver knyttet til eierskapskontroll.....	4
3.4	Oppgaver knyttet til løpende kontroll med forvaltningen	4
3.5	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets budsjett.....	5
3.6	Oppgaver knyttet til kontroll med revisjonen	5
3.7	Kontrollutvalgets rapportering.....	6
3.8	Kompetanse og opplæring	6
4	MØTEPLAN FOR 2020.....	6

1 INNLEDNING

Kommunestyret har det øverste tilsynet med den kommunale forvaltningen. Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen. Et handlekraftig kontrollutvalg er viktig for å sikre demokratisk innsyn og kontroll.

I veilederen «Kontrollutvalgsboken» fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet står følgende; «Kontrollutvalget er avgjørende for å oppnå en velfungerende egenkontroll i den enkelte kommune og fylkeskommune. En velfungerende egenkontroll styrker innbyggernes tillit til kommunen og er viktig for å sikre effektiv og rett bruk av ressurser. Aktørene i egenkontrollen er kommunestyret, kontrollutvalget sammen med sekretariatet, administrasjonssjefen og revisor. En god egenkontroll krever samspill mellom disse. For at dette samspillet skal fungere, er det nødvendig at aktørene kjenner både sin egen og hverandres roller.» Videre står det at "kontrollutvalget må derfor ha et våkent blikk på kommunens virksomhet og sette viktige saker på dagsorden". Innenfor kommunestyrets vedtatte rammer forsøker derfor utvalget løpende å følge med på det som skjer i kommunen.

Kontrollutvalget utfører arbeid i henhold til kommunelovens bestemmelser i kapittel 23. Kommunelovens syvende del inneholder bestemmelser om egenkontroll §§ 22-1 til 26-1. Det vises dessuten til vedtatt «Forskrift om kontrollutvalg og revisjon» som har kapitlene:

- Kapittel 1. Kontrollutvalgets og sekretariatets oppgaver mv. (§§ 1 - 7)
- Kapittel 2. Krav ved egen revisjon, valg og bytte av revisor og uttalelsesrett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll (§§ 8 - 15)
- Kapittel 3. Krav til revisor og revisors medarbeidere (§§ 16 - 21)
- Kapittel 4. Ikrafttredelse og opphevelser (§22)

Kommunestyret vedtok eget reglement for kontrollutvalget i sak 122/19 den 24.10.2019.

I årsplanen omtales noen hovedfokusområder og oppgaver som er planlagt for 2020. Men ettersom arbeidet med planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll naturlig nok ennå ikke er kommet i gang sammen med nytt kontrollutvalg, vil ikke denne årsplanen være særlig spesifikk.

Årsplanen for 2020 sendes kommunestyret til orientering.

2 KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget for perioden 2019 – 2023 ble valgt i konsiturerende møte den 31.10.2019:

Medlemmer:		Varamedlemmer:
Ap	Erlig Broen (leder)	1. Stine Johansen-Solbraa (Ap)
Ap	Ole Hageløkken (nestleder)	2. Geir Korslund (Ap)
H	Åse Harjo Øvstegård	3. Marthe Langvik (H)
Sp	Rigmor Aarø Spiten	1. Einar Moe (Sp)
SV	Odd Inge Vistad	2. Ingvald Nymoen (Sp)
		3. Simen Løken (Sp)
		4. Bente Gaukstad (Sp)
		5. Ingrid Greni (Sp)

Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet som er et interkommunalt § 27-samarbeid mellom Lillehammer kommune, Gausdal kommune, Øyer kommune og Innlandet fylkeskommune. Samarbeidet har et eget styre.

3 KONTROLLUTVALGETS HOVEDFOKUS I 2020

3.1 OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON

Ved behandling av kommunens regnskap avgir kontrollutvalget en uttalelse, som stiles til kommunestyret (jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3). Formannskapet får kopi av uttalelsen, slik at den er med når formannskapet gir sin innstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget planlegger å vedta uttalelsen så snart som mulig etter revisjonens frist for revisjonsberetning den 15.4.

Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende. Eventuelle nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp av kommunen, sendes kommunestyret for videre behandling.

For øvrig er kontrollutvalgets rolle å påse at kommunens regnskap blir reviderte på en betryggende måte. Hvordan kontrollutvalget følger opp dette er beskrevet nedenfor under oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen.

3.2 OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon innebærer iflg. kommunelovens § 23-3 å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget skal – oftest i samarbeid med kommunens revisor - føre kontroll med at forvaltningen er i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Kontrollutvalget forsøker derfor å ha et løpende blikk på kommunens virksomhet og påser at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon innenfor den rammen som kommunestyret har bevilget. I tillegg til å bestille undersøkelser fra kommunens revisor kan kontrollutvalget benytte andre aktiviteter som er nærmere beskrevet i punkt 3.4 nedenfor. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret (jf. kommuneloven § 23-5).

Kommuneloven § 23-3, 2. ledd sier at «kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet eller kommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.»

Kontrollutvalget vil derfor arbeide med grunnlaget for denne planen i begynnelsen av 2020 slik at kommunestyret kan få den til behandling våren/tidlig sommer i 2020. Det tidligere kontrollutvalget har bedt om en foranalyse i temaet «Pedagogisk-psykologisk tjeneste». En foranalyse ble behandlet på kontrollutvalgets møte den 23.9.2019 der det ble bedt om en ny oppdatert foranalyse. Det nye kontrollutvalget involveres i den videre prosessen med eventuelt å bestille en forvaltningsrevisjon. Gjennomføringen av denne vil eventuelt skje i 2020.

Det nye kontrollutvalget vil dessuten vurdere om det er aktuelt å gjøre ytterligere bestillinger tidlig neste år – uavhengig av arbeidet med planen. Budsjettrammen for kontrollutvalget kan imidlertid sette begrensninger.

3.3 OPPGAVER KNYTTET TIL EIERSKAPSKONTROLL

Ifølge kommuneloven § 23-4 innebærer eierskapskontroll «å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring».

I likhet med forvaltningsrevisjon skal kontrollutvalget også for eierskapskontroll lage en plan som legges fram for kommunestyret til behandling (jf. kommuneloven § 23-4, 2. ledd). Kontrollutvalget planlegger å legge fram en slik plan i løpet av første halvår 2020.

Eierskapskontroll ble tidligere enten utført som et eget prosjekt generelt for kommunen eller pr. selskap, eller som en del av en forvaltningsrevisjon i selskapet. Nå inngår forvaltningsrevisjon i selskap som en del av planen for forvaltningsrevisjon, nevnt ovenfor. I arbeidet med plan for eierskapskontroll vil det bli vurdert om det er tilstrekkelig med en generell kontroll omkring kommunens eierskap eller om det er behov for en spesifikk eierskapskontroll for enkelte selskaper.

Det vises til plan for selskapskontroll for forrige valgperiode der det var vedtatt selskapskontroll i Gudbrandsdal Energi Holding AS. Dette er ikke blitt gjennomført og antas derfor foreslått på nytt i ny plan for inneværende valgperiode.

3.4 OPPGAVER KNYTTET TIL LØPENDE KONTROLL MED FORVALTNINGEN

Opgavene nevnt ovenfor utgjør den mest ressurskrevende delen av kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen og gjennomføres ved at utvalget gjør bestillinger hos kommunens revisor. Utvalget har imidlertid et ansvar for en løpende oppfølging av det som skjer i kommunen. Dette arbeidet gjøres bl.a. ved at utvalgets medlemmer og kontrollutvalgssekretariatet følger med på forvaltningen og det som skjer i kommunen og kommuner generelt. Dette skjer ikke minst via orienteringer i utvalgets møter. Dessuten kan utvalget benytte seg av mindre undersøkelser gjennomført av revisjonen eller sekretariatet.

Følgende punkter er eksempler på hvordan kontrollutvalget utøver sin generelle løpende kontroll med forvaltningen – dvs. utover regnskapsrevisjon og bestilte oppgaver innen forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll:

- Mer eller mindre løpende risiko- og vesenlighetsvurderinger som en del av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - og rullering av disse planene.
- Informasjon og orientering fra rådmannen i kontrollutvalgets møter.
- Utvalgets egne observasjoner.
- Innspill og henvendelser til kontrollutvalget.
- Saker der kommunen har vært omtalt i media samt tema som er omtalt i fagtidsskrifter og/eller riksmidia.
- Rapporter fra statlige tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
- Virksomhetsbesøk.

Kontrollutvalgets medlemmer og sekretariatet «følger med på» politiske saker som behandles. Kontrollutvalget har stort utbytte av å benyttet seg av orienteringer i møtene. Dette gjøres i noen tilfeller som en del av forarbeidet til temaer som framgår av planer. I andre tilfeller gjøres det for at utvalget skal bli bedre kjent med ulike enheter/avdelinger og rutiner/prosesser i forvaltningen.

Kontrollfunksjonen gjøres da ved at det stilles relevante spørsmål omkring risiko og risikoreduserende tiltak og at dette eventuelt følges opp ved nye orienteringer eller undersøkelser senere. Informasjonen i orienteringene bidrar til kontrollutvalgets forståelse av risikobildet i kommunen.

3.5 OPPGAVER KNYTTET TIL KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for sitt ansvarsområde i kommunen (jf. forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 2). Det forrige kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for kontrollutvalget for 2020 på møtet den 23.9.2019. Det nye kontrollutvalget vil få referert forslaget. Budsjettforslaget omfatter utgifter til revisjon, sekretariatssamarbeidet og egen drift. Forslaget til budsjett er sendt kommunen slik at det innarbeides i kommunens totale budsjett som skal behandles i kommunestyret senere i 2019. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret.

3.6 OPPGAVER KNYTTET TIL KONTROLL MED REVISJONEN

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet – jf. forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 3.

Kommunestyret vedtok i 2004 at «*Kontrollutvalget gis fullmakt til å inngå oppdragsavtale om revisjon slik forslaget vedlagt utredningen legger opp til*». Kontrollutvalget inngår derfor på vegne av kommunestyret hvert år en oppdragsavtale med kommunens revisor Innlandet Revisjon IKS.

Kommunens revisor deltar ofte på kontrollutvalgets møter. Dette ivaretar en god kommunikasjon og mulighet til å ivareta utvalgets kontrollansvar overfor revisor gjennom året. Utover dette har sekretariatet tett dialog med revisjonen. Følgende punkter oppsummerer oppgavene:

- Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer legges fram årlig for kontrollutvalget som referatsak eller som vedlegg til sak om revisjonsstrategi.
- Informasjon om revisjonens planverk;
 - Revisjonen rapporterer om arbeidet med regnskapet ved å legge fram strategi tidlig på høsten og statusrapport ved behov senere.
- Behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter;
 - Rapporteringen omkring forvaltningsrevisjon og selskapskontroll skjer iht. avtalt prosess, dvs. vanligvis via presentasjon av foranalyse, prosjektplan og revisjonsrapport. Ved behov gis det også underveisrapportering, i tillegg til at det kan være behov for bistand fra revisjonen når utvalget følger opp vedtak vedrørende rapporten i kommunestyret.
- Orientering om/behandling av eventuelle rapporter om misligheter/uregelmessigheter.
- Orientering om/behandling av rapporter og brev vedrørende regnskapsrevisjon og økonomisk intern kontroll;
 - I forbindelse med kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet og uttalelse til årsregnskapet, presenterer revisjonen sitt arbeid med årsregnskapet. Revisjonsberetningen stiles til kommunestyret, men legges fram for utvalget i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet. Hvis revisjonen utarbeider et brev til kommunen om årsregnskapet, legges dette fram for utvalget til orientering.
- Revisjonen presenterer årlig en sammenligning av revisjonsutgifter fra lignende revisjonsordninger ellers i landet.
- Ekstern kvalitetskontroll presenteres når dette er gjennomført i revisjonsselskapet.

- Evaluering av kontrollutvalgets kontrollansvar overfor revisjonen behandles årlig eller legges fram som referatsak på siste møte før nyttår.

3.7 KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING

Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret. Det er gitt egne bestemmelser om rapportering av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll (forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 4). Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet er utvalgets rapportering i forbindelse med regnskapsrevisjon (forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 4, 2. ledd). For øvrig rapporterer kontrollutvalget til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak.

Kontrollutvalgets årsplan behandles i utvalgets siste møte før nyttår, mens årsrapport behandles på første møte i utvalget på nytt kalenderår. Både årsplanen og årsrapporten sendes kommunestyret til orientering. Eventuelle omprioriteringer av forvaltningsrevisjon eller selskapskontroll i forhold til vedtatt plan vil bli tatt opp med kommunestyret og/eller bli rapportert via årsrapporten.

3.8 KOMPETANSE OG OPPLÆRING

Kontrollutvalgets oppgaver er mange og til dels krevende. Det er derfor behov for jevnlig oppdatering av kunnskap. Dette gjelder både kunnskap om forvaltningen og fag/metodikk som er knyttet til kontrollutførelsen.

Behovet for opplæring av det nye kontrollutvalget framkommer bl.a. i utvalgets forslag til budsjett for 2020. Alle utvalgsmedlemmer bør gis mulighet til å være med på Norges kommunerevisorforenings kontrollutvalgssamling i 2020 – eller tilsvarende samling i regi av Forum for kontroll og tilsyn. Dette er samlinger som gir økt kunnskap, skaper inspirasjon og gir mulighet til å knytte kontakt med andre utvalg, noe som er viktig for at utvalget skal komme godt i gang med sitt arbeid.

Det er flere samarbeid mellom kommunene i Lillehammer-regionen. Derfor legges det opp til møter for alle tre utvalg som er tilknyttet sekretariatssamarbeidet for bl.a. å drøfte eventuelle felles tiltak.

Kontrollutvalgets leder sitter i kommunestyret og vil derved være til stede når utvalgets årsrapport, uttalelse til årsregnskapet, planer for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll og revisjonsrapporter behandles. Da benyttes muligheten til å presentere arbeidet og få til en dialog med kommunestyret omkring utvalgets roller og oppgaver. På Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet sin hjemmeside finnes informasjon om så vel kontrollutvalget som sekretariatet.

4 MØTEPLAN FOR 2020

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører. Ordfører og revisor har møte- og talerett i møtene. Kontrollutvalget kan også innkalle kommunedirektør (eller andre fra administrasjonen) i forbindelse med behandling av og/eller orientering om saker.

Kontrollutvalgets møter holdes på dagtid. Kontrollutvalget har vedtatt følgende møteplan for 2020:

Dato:	Foreløpig innhold:
Onsdag 5. februar	<ul style="list-style-type: none">- Oppfølging av politiske vedtak pr. 31.12- Forslag risiko/vesentlighetsvurdering plan for forvaltningsrevisjon- Statusrapportering pr. 31.12.2019 - inkludert statusrapport regnskapsrevisjon- Kontrollutvalgets årsrapport- Foranalyse/prosjektplan PPT

	<ul style="list-style-type: none"> - Orienteringer fra kommunedirektør; bl.a. kommunens organisering og internkontroll - Referatsaker og eventuelt
Onsdag 18. mars	<ul style="list-style-type: none"> - Foreløpig presentasjon av årsregnskapet? - Foreløpig plan for forvaltningsrevisjon - Eventuell bestilling iht. årsplan - Plan for eierskapskontroll - Orienteringer - Referatsaker og eventuelt
Onsdag 29. april	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet - herunder endelig orientering om årsregnskapet og årsmeldingen - Eventuell revisjonsrapport - Orientering(er) - Referatsaker og eventuelt
Fellesmøte i mai (18 eller 25)	<p>Hvis behov; Fellesmøte med øvrige kontrollutvalg i Lillehammer-regionen. Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientering om interkommunalt samarbeid - Orientering og vurdering av mulige felles utfordringer og tema
Onsdag 3. juni	<ul style="list-style-type: none"> - Oppfølging av politiske vedtak pr. 30.4. - Eventuell revisjonsrapport - Eventuell foranalyse/prosjektplan - Statusrapportering pr. 30.4.2019 - Plan for forvaltningsrevisjon - Orienteringer - Referatsaker og eventuelt
Onsdag 2. september	<ul style="list-style-type: none"> - Eventuell foranalyse - Budsjett for kontrollutvalget for 2021 - Orienteringer - Referatsaker - Eventuelt
Onsdag 21. oktober	<ul style="list-style-type: none"> - Oppfølging av politiske vedtak pr. 31.8. - Oppdragsavtale revisjonen for 2021 - Statusrapportering pr. 31.8. - Strategi for regnskapsrevisjon - Referatsaker og eventuelt
Onsdag 9. desember	<ul style="list-style-type: none"> - Årsplan og møteplan 2021 - Kontrollutvalgets kontrollansvar overfor revisor - Eventuell revisjonsrapport - Orienteringer - Referatsaker og eventuelt

Det kan bli aktuelt å avlyse, slå sammen noen møter eller flytte på møtedatoer avhengig av saksmengde. Innholdet i møtene kan endres ut fra når saker er klare/bestilt. På kontrollutvalgssekretariatets hjemmeside vil møtedatoer framkomme. Saker til kontrollutvalgets møter legges ut på sekretariatets hjemmeside ca. 10 dager før møtene.

3. desember 2019

Erling Broen (sign.)
Leder kontrollutvalget